

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 73/2017
27.12.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Стаменић, адвокат у ..., против тужене ББ рођене ББ1 из ..., чији је пуномоћник Драган Марковић - Гашо, адвокат у ..., ради утврђивања ништавости уговора о зајму, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу број Гж 2332/16 од 30.08.2016. године, у седници већа одржаној 27.12.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу број Гж 2332/16 од 30.08.2016. године.

Тужиоцу се не досуђују трошкови одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу број П 35/15 од 10.05.2016. године је усвојен тужбени захтев тужиоца па је утврђено да је уговор о зајму закључен између тужене као зајмодавца и тужиоца као зајмопримца оверен код Основног суда у Ужицу под бројем Ов1. ... од 07.08.2013. године, ништав. Обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 380.200,00 динара у року од 15 дана са затезном каматом почев од извршности одлуке о трошковима па до коначне исплате. Захтев тужиоца према туженој на име трошкова парничног поступка за износ од 84.600,00 динара, као и захтев за затезну камату на трошкове досуђене ставом два изреке од пресуђења до извршности одлуке о трошковима је одбијен као неоснован.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом бр. Гж 2332/16 од 30.08.2016. године одбио жалбу тужене као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

Против правноснажне пресуде Апелационог суда тужена је изјавила благовремену ревизију због свих разлога из члана 407. став 1. тачка 4) Закона о парничном поступку.

Тужилац је дао одговор на ревизију и поставио је захтев за накнаду трошкова састава ревизије.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014), па је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац приватни предузетник и власник две ... радње „ВВ“ у Тужена је тужиочева ћерка која је након развода брака родитеља остала да живи са мајком. Тужилац је имао здравствених проблема услед којих је 2007. године оперисан, а тада почињу и финансијски проблеми на послу. У периоду опоравка од операције о тужиоцу је бринула и неговала га сестра са којом је закључио уговор о доживотном издржавању 10.03.2009. године, оверен у Општинском суду у Бајиној Башти под бројем Р 1/09. Овим уговором се тужилац као прималац издржавања обавезао да као власник непокретности уписаних у л.н. ... КО ... после своје смрти остави искључиво у својину и државину својој сестри ГГ, даваоцу издржавања, под условом да убудуће она помаже у вођењу послова и одржавању ... радње. Сестра тужиоца, ГГ је извршила забележбу уговора о доживотном издржавању 20.03.2014. године. У интервалу од 2010. до 2013. године ... радња тужиоца је била у финансијским проблемима, био је блокиран рачун око 8 месеци, постојао је неизмирени дуг према добављачима, Фонду за равној РС, пореској управи, радницима нису исплаћиване плате, постојао је дуг по основу доприноса за обавезно и социјално осигурање, неплаћених рачуни за струју и других комуналних услуга. Тужена је од 2010. године била у емотивној вези са сведоком ДД са којим се венчала у другој половини 2013. године. Сведок ДД је 2011/2012 са својим кумом регистровао залогаоницу у .. која се бави позајмљивањем новца трећим лицима. У периоду од 01.04.2013. године до 07.06.2013. године, тужена је водила пословање ... – књиге, вршила је набавку материјала и по договору са тужиоцем сав дневни пазар из обе продавнице заједно са извештајима о пазару, пословође су предавале туженој на руке јер је текући рачун био блокиран. Док је тужена водила радњу, радницима је после дужег времена исплаћена месечна плата, а набављене су и сировине за производњу ... производа. На основу исказа сведока ЂЂ, власника агенције која је водила књиге за ..., утврђено је да је туженој за два месеца предато на руке на име дневног пазара око 20.000 евра које је она улагала у пословање ..., а делимично је то чинила и својим новцем. Тужилац и тужена нису никад израчунали да ли је и колико тужена уложила од свог новца у ..., колико је тачно новца узела од дневног пазара, а колико је уложила у плаћање рачуна

Утврђено је да је 05.06.2013. године закључен уговор о зајму између зајмодавца „ЕЕ“ ... и тужиоца као зајмопримца на износ од 29.200 евра са роком враћања до 05.07.2013. године, али укупног дуга од 33.142 евра. Тужилац је поводом тог уговора поднео кривичну пријаву. Други уговор о зајму закључен је између тужене као зајмодавца и тужиоца као зајмопримца на износ од 43.500 евра са роком враћања до 07.08.2013. године. У члану три овог уговора је наведено да је зајмопримац примио новац од зајмодавца. Потом је 12.03.2014. године, залоговалица „ЕЕ“ тужиоцу понудила уговор о зајму са залогом – златни предмети и остало на износ од 100.000,00 динара, али тужилац тај уговор није хтео да потпише. Тужилац је по основу уговора о зајму на износ од 43.500 евра дао заложну – хипотекарну изјаву на непокретностима које се воде под бројем ... КО

Када је тужена престала да води тужиочеве ... пословање је преузела тужиочева сестра ГГ која је заједно са својим супругом измирила сва дуговања ..., купила је ауто за развоз ..., две машине за сечење ..., набавила је сировине. Сва та улагања претворили су у дуг тужиоца према супругу тужиочеве сестре, ЖЖ у износу од 165.000 евра па су 22.11.2013. године закључили и оверили уговор о зајму, а 09.12.2013. године закључен је анекс уговора о зајму и оверена је заложна изјава којом тужилац ради обезбеђења враћања зајма дозвољава упис хипотеке на својој непокретној имовини уписаној под бројем ... КО ... (терет је уписан код СКН 18.12.2013. године).

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су оценили да је уговор о зајму закључен између парничних странака и оверен 07.08.2013. године чији је предмет позајмица 43.500 евра ништав, на основу члана 103. Закона о облигационим односима из разлога што је утврђено да тужена није тужиоцу предала новац означен у уговору нити је пак тужилац тај износ новца примио од тужене због чега нема допуштеног основа (основ не постоји) из члана 51. и 52. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови закључили да је уговор о зајму ништав, али из других разлога.

Одредбом члана 557. Закона о облигационим односима је прописано да се уговором о зајму обавезује зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других замењивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца односно исту количину ствари, исте врсте и истог квалитета.

Уговор који су парничне странке закључили је привидан и зато нема дејство међу уговорним странама (члан 66.ст. 300). У поступку је утврђено да тужена као зајмодавац није тужиоцу предала 43.500 евра без обзира на чињеницу што је то констатовано у уговору о зајму и што је тужилац дао и заложну изјаву на својим некретнинама поводом овог уговора. Правилно су нижестепени судови ценили битне чињенице везане за финансијске могућности тужене у време закључења уговора, супротно ревизијским наводима да је утврђење тих чињеница сувишно у овој парници. Наиме, утврђено је да је тужена у време закључења уговора била стара 20 година и да је била незапослена, да је становала са мајком као подстанар. У то време она није била удата и неприхватљиве су њене тврдње да је тај новац био заједничка уштеђевина са момком ДД који је тек касније постао њен супруг. Нижестепени судови су уочили контрадикторност у њиховим исказима у вези порекла новца, јер је сведок ДД тврдио да је део новца позајмио од сестре и кума, а да је само део новца имао, док је тужена тврдила да су она и њен момак ДД од своје уштеђевине позајмили тужиоцу 43.500 евра. На закључење овог привидног уговора су утицали нерешени породични односи. Сазнање тужене која је једино тужиочево дете да је тужилац закључио уговор о доживотном издржавању са својом сестром, што у основи њу лишава наслеђа за случај тужиочеве смрти је узроковало погоршању њихових односа. Томе је претходила тужиочева болест, запао је у финансијске проблеме у пекарама које је водио због чега му је била потребна помоћ па је и тужена два месеца водила пекаре, а потом је пекаре преузела његова сестра која се иначе у време наслеђивања пекара од покојних родитеља одрекла свога дела у корист тужиоца. Тужена након двомесечног рада у ... и којој су пословође из две ... на руке предавали новац (20.000 евра) није никада тужиоцу предала обрачун утрошеног новца. За расветљавање њихових међусобних односа није

без значаја ни чињеница што је тужилац презентовао суду и уговор који му је залагаоница, власништво супруга тужене, понудила на зајам 100.000 евра (12.03.2014. године), а коју тужилац није хтео да потпише и што је између залагаонице и тужиоца 05.06.2013. године закључен уговор о зајму на износ од 29.200 евра са роком враћања до 05.07.2013. године, али укупног дуга од 33.142 евра. Тужилац је поводом тог уговора поднео кривичну пријаву. Тврдио је да је био принуђен да га потпише као и овај спорни са ћерком. Утврђено је да није имао вољу да закључи уговор о зајму (новац није примио) и зато тај уговор не важи односно нема никакво дејство.

Тужила у ревизији даје своју оцену доказа чиме оспорава правилност утврђеног чињеничног стања што није допуштен ревизијски разлог (члан 407. став 2. ЗПП).

Врховни касациони суд је ценио и остале ревизијске наводе тужене па је оценио да они нису основани и одлучио је као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Тужиоцу се не досуђују трошкови састава одговор на ревизију јер та парнична радња није била нужна (чл. 154. ст.1. ЗПП).

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић